

Käyttäjälähtöinen dynaaminen valaistus muistihäiriöisen ikääntyneen asuinympäristöön

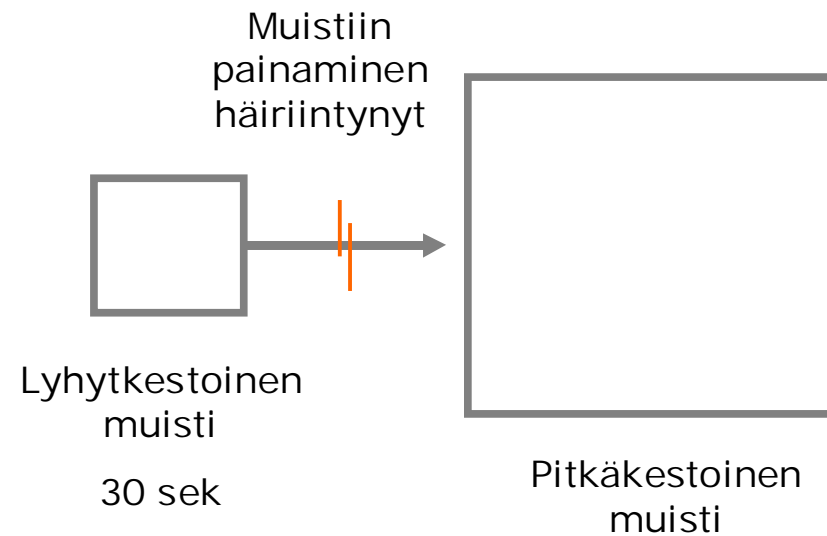
Ikääntyneet & Asuminen seminaari | 13.11.2007 |
Päivi Aro | Teknillinen korkeakoulu, Sotera

Agenda

- Muistihäiriöt ja dementia valaistussuunnittelun haasteena
- Muunneltavan valaistuksen mahdollisuudet
- Kustaankartanon valaistuspilotit

Miksi valaistussuunnittelu on erityisen tärkeää muistihäiriöisen ikääntyneen asuinympäristössä?

Muistihäiriöt

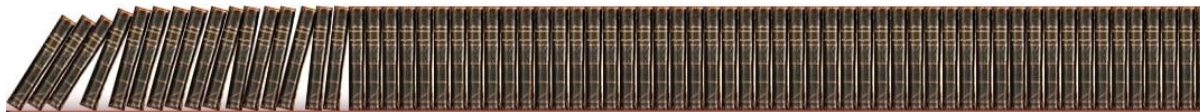
- Ø Uusien asioiden oppiminen vaikeutuu
- Ø Looginen päättelykyky heikentyy
- Ø Ajan- ja paikantaju heikentyy

Etenevä dementia

Muistojen ja taitojen kirjahylly

Ei muistiongelmia.

Lähimenneisyyden
tapahtumissa aukkoja.

Pitkälle edennyt dementia,
jossa nuoruuden ja
lapsuuden muistot säilyneet.

- Ø Opittuja taitoja voi kadota
- Ø Hahmottamisongelmia, vaikka näkökyky on hyvä
- Ø Uni-valverytmin häiriöt ovat yleisiä
- Ø Auringonlaskusyndrooma

Hahmottaminen

Me näemme lattiapinnassa tummemman raidan.

Dementiaoireisesta raita voi näyttää kuilulta, jonne voi pudota.

Hahmottaminen

Me näemme lattiassa heijastuksen.

Dementiaoireisesta lattia voi näyttää märältä ja liukkaalta.

Hahmottaminen

”Sinut minä tunnen!”

”Mutta kuka sinä olet?”

Orientoituminen aikaan

Hämärä valaistus

Nukkumaanmeno aika?

Vai pitäisikö mennä aamupalalle?

Orientoituminen aikaan

Tehokas valaistus

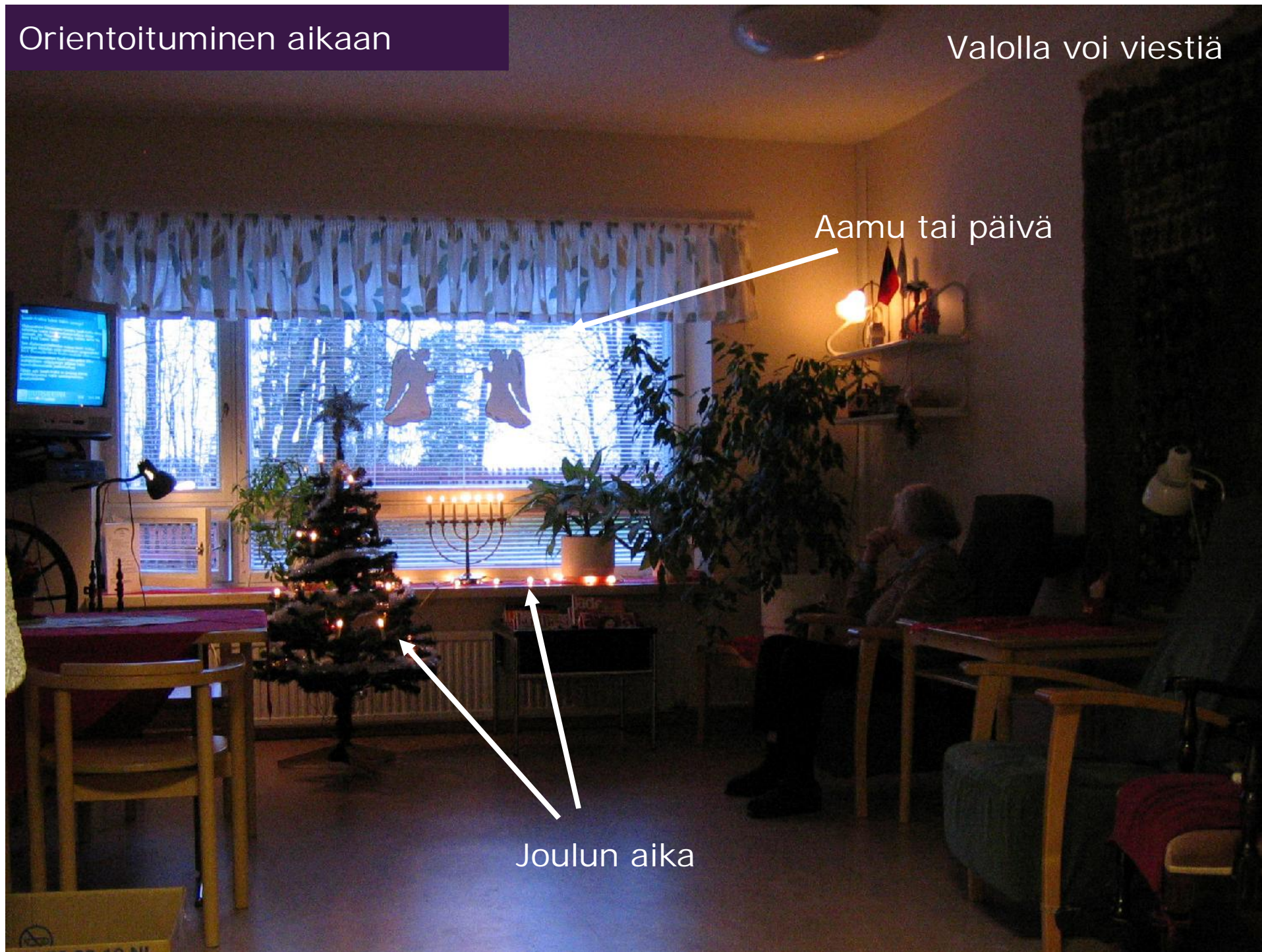
Mikä aika vuorokaudesta?

Orienteituminen aikaan

Valolla voi viestiä

Aamu tai päivä

Joulun aika

Miksi tarvitaan muunneltavaa,
dynaamista valaistusta?

Miksi pitäisi satsata valaistuksen
ohjaukseen?

Muunneltavan valaistuksen mahdollisuudet

- Ø Hyvän näkemisen mahdollistaminen
 - Ø Ympäristö hahmottuu paremmin
 - Ø Terveydelliset vaikutukset
 - Ø Terapeuttiset vaikutukset
 - Ø Valaistuksen viestinnälliset keinot
- } Nykyinen valaistus
} Uudet kohteet
} Tulevaisuutta?

Valaistuksen ohjauksen mahdollisuudet

- Ø Automatiikka
 - Ø Reagoi aikaan ja tilanteeseen
 - Ø Ei tarvitse osata / muistaa ohjata valaistusta
 - Ø Parantaa turvallisuutta

- Ø Esimääritellyt valaistustilanteet
 - Ø Monipuolinen ja monikäyttöinen valaistus

- Ø Energian säästö

Minkälaisilla muunneltavilla valaistusratkaisuilla voidaan tukea dementiaryhmäkodin erilaisia toimintatilanteita ja asukkaiden turvallisuutta sekä hyvinvointia?

Kustaankartanon valaistusprojeffin tavoitteena on:

1. Löytää valaistuksen ohjaukseen toteuttamiskelpoinen malli
2. Saada palautetta käyttäjiltä valaistuksen ohjauksesta ja automaatiosta sekä uusista valaistusratkaisuista

ELECTROSONIC LIGHTING

FAGERHULT

SOTERA

Toimintaa tukeva valaistus

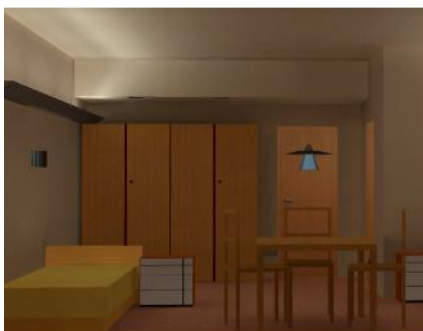
1. Kodikas

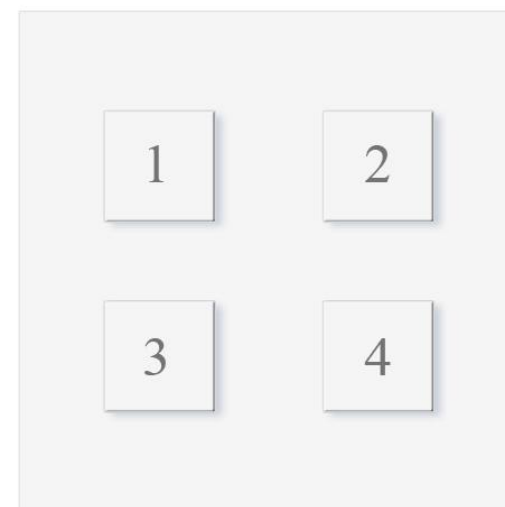
2. Tehokas

3. Torkku

4. Yö

Toimintaa tukeva valaistus - kodikas

Toimintaa tukeva valaistus - tehokas

Toimintaa tukeva valaistus - torkku

Toimintaa tukeva valaistus - yö

Toimintaa tukeva valaistus – yö, vuodetunnistin

Vuorokauden ajasta viestivä valaistus

1. Aamu

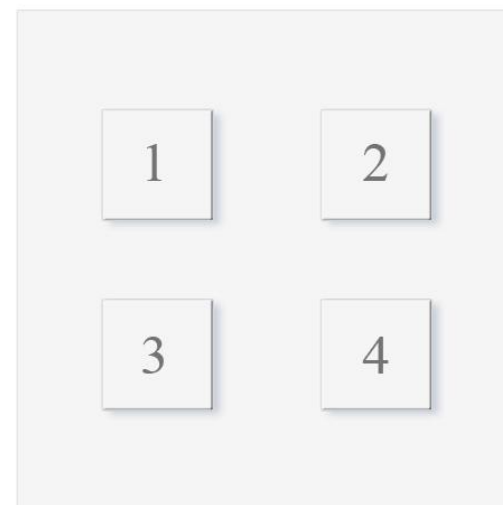
2. Päivä

3. Ilta

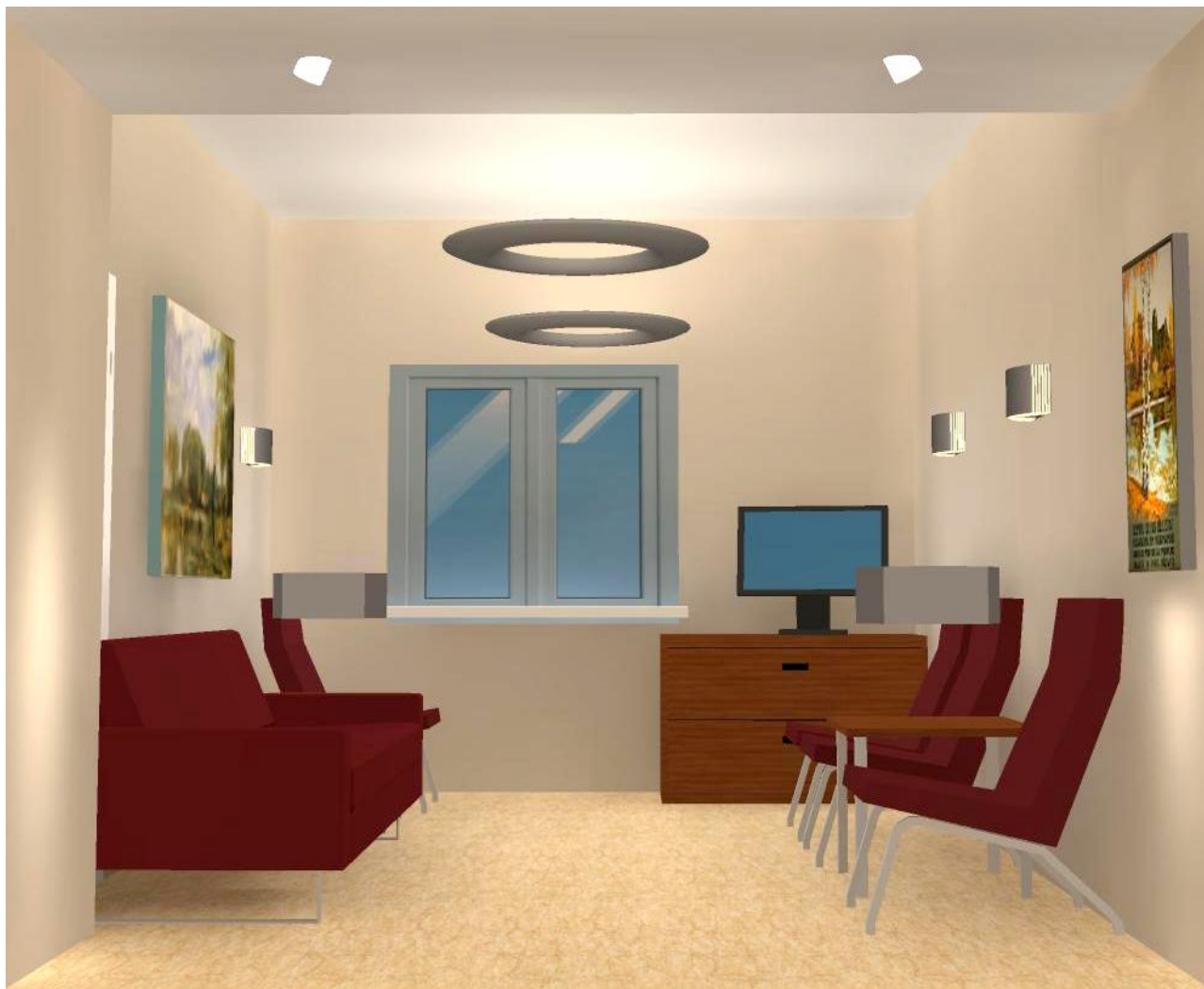
4. Yö

Vuorokauden ajasta viestivä valaistus - aamu

Vuorokauden ajasta viestivä valaistus - päivä

Vuorokauden ajasta viestivä valaistus - ilta

Vuorokauden ajasta viestivä valaistus - yö

Dementiaoireinen ikääntynyt hahmottaa ympäristöään
eri tavoin kuin muut.

Ympäristön ja valaistuksen tulisi viestiä ajasta ja paikasta
sekä tukea erilaisia tilanteita, tunteita ja toimintaa.